

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אורי שהם
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

ד כסלו, תשפ"ב
08 נובמבר, 2021
מספרנו: 724/21/שלו

תמצית החלטה

על התמשכות הליכים ודחיית מועדי דיוני הוכחות

תקציר: בירורה של תלונה העלה כי רק בסוף שנת 2020 ניתן פסק דין בתביעה שהוגשה לבית משפט בשנת 2015. בהחלטתו הדגיש הנציב, כי בית המשפט הוא המופקד על ניהול ההליך המשפטי ועליו להקפיד על קיומו ברצף וללא שהיות ודחיות מיותרות, ובכלל זה לדאוג לכך שבעלי הדין יגישו את כתבי בי-הדין במועד הנקוב בחוק או במועד שנקבע על ידי בית המשפט. היענות אוטומטית לבקשות להארכת המועד להגשת כתבי בי-דין ולדחיית מועדי דיון, אינה רצויה וגורמת להתמשכות ניכרת בהליכים. הנציב הוסיף, כי היושב על מדין מחויב לעשות כל מאמץ בכדי להימנע מלהגיע למצב דברים בלתי רצוי בו נדחים חמישה מועדי קדם משפט, וחמור מכך, גם שישה דיוני הוכחות מתבטלים, וזאת בדרך כלל ימים ספורים טרם הדיון, תוך אובדן זמן שיפוטי יקר ערך. התלונה בדבר התמשכות ההליכים, נמצאה מוצדקת.

1. עניינה של התלונה בפציעה שנגרמה למתלונן, בשנת 2013. בשנת 2015, הגיש המתלונן את תביעתו לבית המשפט, ובסוף שנת 2020 ניתן פסק דין הדוחה את התביעה.
2. בירור התלונה העלה, כי בית המשפט נענה, הלכה למעשה, לכל בקשות הדחייה שהגישו בעלי הדין, וכתוצאה מכך עלה בידי הצדדים לדחות כאוות נפשם את מועדי הדיונים, תוך הגשת תחשיבי נזק/ תצהירים/ תשובות וסיכומים באיחור ניכר.
3. עוד עולה, כי בית המשפט קבע 6 מועדים לדיוני קדם משפט, ורק במועד השישי התקיים הדיון. לאחר מכן נקבעו שמונה מועדים לדיוני הוכחות, מועדים בהם מן הסתם בית המשפט פינה זמן יקר ערך ביומנו העמוס-לשמיעת הראיות, ובפועל התקיימו שני דיונים בלבד, כאשר חמישה דיונים נדחו בעקבות בקשות בעלי הדין ולדיון אחד ב"כ התובע לא התייצב. וכך נוצר מצב בלתי ראוי, בו תיק שנפתח בשנת 2015 והובא בפני בית המשפט בחודש אוגוסט 2016, הסתיים בפסק דין שניתן בסוף שנת 2020.
4. הנציב הדגיש, כי הזכות למשפט הוגן היא זכות יסוד, הכוללת בחובה גם את הזכות לקיום ההליך המשפטי בתוך פרק זמן סביר. לפיכך, העיקרון המנחה מחייב ניהול משפט ללא דחיות

כחלק מהשירות שניתן לך במשרד המשפטים אנו מזמינים אותך להיכנס לאתר כל זכות בכתובת: kolzchut.org.il/justice כי יש לך את הזכות לדעת מהן הזכויות שלך!

ירושלים: נחום חפצדי 5, בית עופר, גבעת שאול 9548401 טל' 073-3927425 פקס' 02-6467973

דואר אלקטרוני: Shoftim@justice.gov.il

אינטרנט: <http://Shoftim.justice.gov.il>

והשהיות שלא לצורך. זכות זו מעוגנת בתרבות המשפטית בחברתנו, כאשר המסר העולה מן הפסיקה הוא, כי: "על בית המשפט לעמוד על המשמר שמשפטים יתחילו ויסתיימו תוך זמן סביר ולא לתת יד להתארכות דיונים מקדמיים ובקשות לאִתּוֹ דיונים אלו הגורמים ל'סחבת' בניהול המשפט ושמים מכשולים בפני עשיית הצדק" (רע"א 890/98 פז רן השקעות בע"מ נ' מ"י ואח' (12.2.1998)). ועוד נאמר בהחלטה, כי סיום המשפט בתוך פרק זמן סביר מהווה אינטרס ציבורי ופרטי כאחד.

אכן, המתלונן היה שותף לכל בקשות הדחייה, בין שחלקן הוגשו על ידו ובין שהסכים לבקשות הצד שכנגד, ומבחינה זו תלונתו צורמת וספק אם הוגשה בתום לב. ואולם, בית המשפט הוא המופקד על ניהול ההליך המשפטי ועליו להקפיד על קיומו ברצף וללא שהיות ודחיות מיותרות, ובכלל זה לדאוג לכך שבעלי הדין יגישו את כתבי בי-הדין במועד הנקוב בחוק או במועד שנקבע על ידי בית המשפט. היענות אוטומטית לבקשות להארכת המועד להגשת כתבי בי-דין ולדחיית מועדי דיון, אינה רצויה וגורמת להתמשכות ניכרת בהליכים.

לפיכך, מחויב היושב על מדין לעשות כל מאמץ בכדי להימנע מלהגיע למצב דברים בלתי רצוי בו נדחים חמישה מועדי קדם משפט, וחמור מכך, גם שישה דיוני הוכחות מתבטלים, וזאת בדרך כלל ימים ספורים טרם הדיון, תוך אובדן זמן שיפוטי יקר ערך.

5. בנסיבות אלה, ולמרות העמדה הביקורתית כלפי התנהלותו של המתלונן, התלונה נמצאה מוצדקת כאמור לעיל.

אורי שהם
נציב תלונות הציבור על שופטים